

Brussel, Monument voor de Mensenrechten

Copyright: Xavier Claes

De Universele Verklaring van de Mensenrechten werd op 10 december 1948 goedgekeurd door de Algemene vergadering van de Verenigde Naties. Ze bestaat uit dertig artikels en is een 'gezamenlijk ideaalbeeld waar we naar streven'.

Om de 70ste verjaardag van de goedkeuring te herdenken, wilde de Minister van Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een herdenkingsmonument oprichten om de inhoud van de artikels toegankelijk te maken voor het publiek. De gekozen plaats is het nieuwe Thurn- en Taxispark dat de gemeente Sint-Jans-Molenbeek verbindt met het kanaal. Deze grote groene ruimte van 10 hectare maakt deel uit van een reeks van grote Brusselse parken die vooral dienst doen als ontspanningsruimte, maar ook als plaats om na te denken.

Het was de bedoeling om een archetypisch voorwerp te ontwerpen, dat de fundamentele rechten van iedereen kan verbeelden. De zoektocht naar een herkenbare, universele en tijdloze vorm heeft geleid tot deze obelisk. Door zijn dubbele betekenis, was de keuze voor de obelisk voor de hand liggend: enerzijds symboliseert hij een versteende zonnestraal, anderzijds staat hij symbool voor duurzaamheid.

De Egyptische obelisk is opgebouwd volgens het gulden getal dat ook in de natuur aanwezig is. Het monument is volledig ontworpen op basis van deze 'goddelijke verhouding'. In tegenstelling tot de oude monolithische obelisk, is het monument voor de mensenrechten opgebouwd uit dertig stenen van verschillende aard, waarop de dertig artikels staan geschreven. Op elke zijde staat

een andere taal: Nederlands, Frans, Duits en Engels. De hoogte van elke steen wordt bepaald door de lengte van het betreffende artikel. Het monument bestaat dus uit de opeenstapeling van de dertig artikels van de Universele Verklaring, terwijl de vorm van de obelisk een symbolische bescherming biedt voor deze verlichte tekst.

De stenen werden gekozen omwille van hun rijke samenstelling en kleur, en verwijzen naar de diversiteit tussen mensen. Ze werden zo samengesteld dat ze een kleurengradiënt vormen, van de donkerste kleur naar de lichtste kleur die we op aarde kunnen vinden, als verwijzing naar de ambities van de mens.

Van ver doet het monument van 12 meter hoog dienst als herkenningsteken in de stad en als oriëntatiepunt in het park. Dichterbij is er een cirkelvormig pad aangelegd om rond het monument te kunnen wandelen en de artikels te lezen. De verrekijkers die op strategische plaatsen zijn geïnstalleerd dienen om alle artikels te kunnen lezen. Het herdenkingsteken bevindt zich op een heuvel en is omringd door 8 grove dennen. Deze altijdgroene bomen contrasteren met de bladverliezende loofbomen in het park en zullen, met het verstrijken van de tijd, een groen gewelf vormen rond het monument.

De kleuren van de natuurstenen van het herdenkingsteken zullen de zonnestralen opvangen, weerkaatsen en vasthouden op de verschillende artikels van de Universele Verklaring. Op die manier belichaamt de obelisk de bescherming van een verlicht idee.

Bas Smets